

BEDRIJF IN BEELD

Bedrijfsportret biolo-
gische boer of tuinder

OUDE EN NIEUWE
FRUITRASSEN
OOK BIOLOGISCH
BESCHIKBAAR

Kweken met zorg en aandacht

Boomkweker Douwe Kappers is net klaar met het graven van lange sleuven om vers gerooide bomen in te kuilen. De buitenlocatie voor verkoop van kwekerij Boomkroon gaat begin november open. “We hebben ruim 100 soorten fruitrassen beschikbaar.”

TEKST MARIA VAN BOXTEL | FOTO'S DICK BOSCHLOO

Aan de rand van Landgoed Zuylestein – op de voormalige dahliakwekerij voor het bloemencorso van Leersum – ligt de kuilhoek, de verkooplocatie van kwekerij Boomkroon. Jonge opkweek en fruitstruiken zichtbaar voor de klanten. De teeltlocatie is verderop: één perceel op Landgoed Zuylestein zelf, één perceel gepacht van een boer uit de buurt. Boomkweker Douwe Kappers heeft uitbreidingsplannen. “We gaan er een hectare bij huren en om verder uit te breiden.” Nodig, want op Landgoed Zuylestein verliest hij wat grond aan een nieuwe ciderboomgaard. Douwe en zijn vrouw Femke startten de boomkwekerij ruim tien jaar geleden en zijn gespecialiseerd in een grote variatie van fruitrassen en noten, ook oudere rassen. Douwe praat enthousiast over de smakenreis van appels en peren. “Lokale rassen, zoals de notarisappel, zijn heel smaakvol. En ook biologisch gewoon beschikbaar.” Oude rassen zijn vaak verrassend. “De Driebergse zure is helemaal niet zo’n zure appel en goed te bewaren. Die naam zegt ook niet alles.” Nieuwe import als de Canadese appel Ontario met een beetje een vette schil, blijkt makkelijk houdbaar. “Die kan je in de kelder makkelijk tot maart goed houden.” Met een biologische kwekerij voldoet Douwe gewoon

“Zorg voor weinig concurrentie, dan kan de boom aanslaan.”

aan de boomkwekerijstandaarden van vorm, maatvoering en kwaliteit. “Als klanten zeggen ‘dit moet een halfstam zijn’, dan kweken we die zo op.” Nadruk ligt wel op een mooie boomkroon. “Wij kweken met zorg, aandacht en liefde.”

Ken je onderstam

Het uitgangsmateriaal komt voornamelijk uit eigen boomkwekerij en soms van klanten, zoals het Utrechts Landschap. “Voor het Utrechts Landschap kweken we een juttepeer op die afstamt van een 350 jaar oude boom uit het Heilige Geesthofje in Den Haag. Met een scheut kan je enten en op een zaailingonderstam kan onze boom ook weer 350 jaar oud worden,” glimlacht Douwe. Uit alle onderstammen de juiste kiezen, blijkt een vak apart. “Zaailing-onderstammen geven een sterke groei van de boom. Daarmee kunnen fruitbomen rustig 350 jaar oud worden.” Sinds de vorige eeuw worden meer en meer zwakker groeiende onderstammen gebruikt, om een trager groeiende boom in halfstam of laagstam te krijgen. “Makkelijker te onderhouden en plukken, maar zo’n boom is in 30 jaar wel af.” Douwe specialiseert zich in maatwerk voor zijn klanten. “Wil je juist een sterke,

grote boom met een goed ontwikkeld wortelstelsel? Neem een zaailing-onderstam. Wil je sneller fruit en een kleinere boom? Neem een zwakker groeiende onderstam. Je moet weten welke onderstam is gebruikt, dat bepaalt het succes van je teelt.” Ook bij agroforestry. “Wat wil je? Juist een vroeg of een laat ras, meer eetbare hagen? Bomen die korter of langer staan, een ras voor sap of juist voor cider? Ken je grond, geef een beeld van wat je wilt, dan kan ik als boomkweker een passend advies geven over wat kan en met welke onderstam.” Het kweken van ziektevrije onderstammen is een apart specialisme. “Zaailing-onderstammen kopen we in bij Maatschap Mangnus, deels opgekweekt uit zaad, en helemaal biologisch gecertificeerd.”

Winterwerk

De winter is een drukke periode. “Van november tot maart rooien we bomen voor verkoop.” Bij de start van zijn bedrijf deed Douwe dat met de schop, inmiddels is een rooimachine aangeschaft die klaarstaat in zijn machineopslag in een oude varkensschuur. In januari begint het enten. “Gezellig binnen of in een partytent, met ons entclubje van

Bedrijfsgegevens

Boomkroon, Leersum

Douwe Kappers en Femke Batterink

Areaal | 2 hectare lemig zand

Teelten | boomkwekerij van fruitbomen en -struiken, meer dan 100 rassen, ook historische rassen. Groene diensten zoals aanplant, snoei en advies

Machinepark | boomteeltmechanisatie, zoals trekker 1, 20 m breed, rooimachine, frontheefvingerwieder en schoffeltuig

Arbeid | 2 fte met 2 parttime ZZP'ers en 2 vaste vrijwilligers

Bemesting | 20 ton per hectare vaste geitenmest van Landgoed Zuylestein

Afzet | 50 procent particulier en 50 procent zakelijk, zoals boeren en tuinders, voedselbozeigenaren, Agrarische Natuur Verenigingen, Natuurorganisaties en gemeenten

www.boomkroon.nl

“De onderstam bepaalt het succes van de teelt.”

medewerkers. Het is wel heel fragiel en precies werk.”

Zo is enten een fijne afwisseling met het snoeien, dat in februari en maart buiten start. “En in maart planten we geënte bomen uit.” In april begint dan het onkruid wieden. “Je moet niet teveel concurrentie hebben voor jonge bomen.”

Douwe is daarbij zeer te spreken over zijn nieuwste investering: schoffelen en vingerwieden in één werkgang, in de rij en tussen de rij. “Ik ben de eerste Nederlandse boomkweker met een frontheefvingerwieder en een achterhefschoffel, terreinvolgend.”

Vroeger werkte hij met een triltandcultivator. “Maar

dan maak je de grond dieper los en verhoog je de kans op structuurbederf. Boomkwekers willen natuurlijk op het land in de winter, dan is een stabiele ondergrond wel fijn.”

Schone ondergrond

Douwe is als ervaren teler een fan van zo schoon mogelijk. “Ik heb proeven gedaan met bladcompost en begroeiing, maar op een gegeven moment droogt de ondergrond toch uit. Dan kun je niks meer doen en moet je gaan watergeven. Met schoffelen maak je een soort ‘isolatiedekentje’ van lekker losse grond, je onderbreekt de capillaire werking vanuit de ondergrond. Ik heb nog nooit water hoeven geven.” Hij heeft advies voor eigenaren van nieuwe voedselbossen, waar jonge bomen vaak worden aangeplant in ruig, hoog gras. Dat gaat fout. “Jonge bomen moet je minimaal de eerste drie jaar goed verzorgen. Zorg voor weinig concurrentie, zo kan de boom aanslaan. Wij kunnen ook helpen met aanplanten.”

In het voorjaar en begin van de zomer begint ook het stokken zetten, selecteren van een nieuwe scheut en aanbinden van zowel jonge als oudere bomen. “Plus terug snoeien. En doorgaan met onkruid wieden.” In

juni of juli kan een boomkweker dan op vakantie. “Even afstand nemen, dat is hartstikke goed.” In augustus is het tijd voor oculeren. “Dat is een hele handige techniek,” weet Douwe. Hij en medewerker Marion Schoenmakers snijden vakkundig een knop uit een scheut van het gewenste ras en plaatsen die in een inkeping in de onderstam. “Twee medewerkers volgen ons met afbindtape, na zes weken halen we het eraf en groeit de scheut uit. Dat is echt magisch. Een veel makkelijker handeling dan enten, en het kan in het zomerzonnetje.” Nadeel van oculeren is dat het één jaar langer duurt voordat de boom volgroeid is. “Maar met enten in de winter red je niet alles, het is dan druk en je staat in weer en wind in de blubber.” Met ruim 95 procent is het slagingspercentage bij allebei de technieken hoog.

Van ziekten en plagen merkt Douwe nauwelijks iets. “We hebben wel eens luizen, maar de lieveheersbeestjes komen het wel oplossen.” Voor de enkele zieke boom is hij rigoreus. “Die moet je rooien, weg ermee.” Biologisch telen is vooral goed waarnemen. “Met mechanische onkruidbestrijding, snoeien, opbinden: er zijn veel momenten dat ik met de bomen bezig ben. Dan zie je of de groei er goed in zit.” ■

“Met
zaailing-onder-
stammen kun-
nen fruitbomen
350 jaar oud
worden.”